

**Державний комітет статистики України**

**ЗАТВЕРДЖЕНО**  
Наказ Держкомстату  
"14" 08 2009р.№310

***Методика розрахунків загального обсягу  
реалізованих нефінансових послуг***

Київ -2009

Методика підготовлена на виконання рішення спільного засідання постійно діючої комісії Держкомстату з питань впровадження та удосконалення форм державних статистичних спостережень та первинної облікової документації, необхідної для їх проведення, та методичної комісії Держкомстату від 19.03.2008, протокол №5.

З метою забезпечення вимог щодо комплексності та повноти статистичної інформації зі статистики нефінансових послуг на державному та регіональному рівнях необхідно здійснювати процедуру агрегації даних, отриманих з різних інформаційних джерел, шляхом економічних оцінок і розрахунків.

Методика розроблена для детального опису способу та процедур узагальнення органами державної статистики інформації про стан та тенденції розвитку сфери нефінансових послуг із урахуванням результатів діяльності всіх суб'єктів господарювання (за винятком підприємств торгівлі та ресторанного господарства).

При розробленні Методики враховано особливості існуючої на даний час інформаційної бази державних статистичних спостережень за формою №1-послуги (річна) "Звіт про обсяги реалізованих послуг", формами №1-підприємництво (річна) та №1-підприємництво (коротка-річна) "Звіт про основні показники діяльності підприємства" та бази даних Державної податкової адміністрації України про результати діяльності фізичних осіб – суб'єктів господарювання.

Методика призначена для використання працівниками органів державної статистики на державному та регіональному рівнях.

Методика підготовлена співробітниками департаменту статистики послуг Держкомстату України:

Калачовою І.В.

директором департаменту статистики послуг

Самченко І.М.

заступником директора департаменту статистики послуг

Паланською Н.М.

заступником директора департаменту статистики послуг–начальником відділу обстежень підприємств сфери послуг

Акопян С.В.

головним спеціалістом-економістом відділу обстежень підприємств сфери послуг

### **Державний комітет статистики України**

- адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01023, Україна
- телефони: 287-65-22, 234-12-24, 287-67-33
- факс: 235-37-39
- електронна пошта: [I.Kalachova@ukrstat.gov.ua](mailto:I.Kalachova@ukrstat.gov.ua)

## Зміст

	Стор.
Зміст	2
Загальні положення	3
1. Порядок розрахунків загального обсягу реалізованих послуг із урахуванням результатів діяльності всіх суб'єктів господарювання	6
2. Розрахунок обсягу реалізованих нефінансових послуг суб'єктами господарювання – юридичними особами, для яких надання послуг є другорядним видом економічної діяльності	7
2.1. Економічна оцінка загального обсягу реалізованих нефінансових послуг суб'єктами господарювання – юридичними особами	9
2.2. Визначення обсягу реалізованих нефінансових послуг фізичними особами-підприємцями	10
Додатки	12

## Загальні положення

1. Методика визначає процедуру агрегації органами державної статистики даних щодо обсягів реалізованих нефінансових послуг із урахуванням результатів діяльності всіх суб'єктів господарювання (за винятком підприємств торгівлі та ресторанного господарства).

Методика призначена для проведення розрахунків на державному та регіональному рівнях.

2. Визначення, що застосовуються:

Суб'єкти господарювання – учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством.

Суб'єктами господарювання є:

господарські організації – юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку;

громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці (фізичні особи – підприємці).

Обсяг реалізованих послуг (оборот підприємства) – вартість продажу відвантаженої за межі підприємства готової продукції (виконаних послуг), що зазначена в оформлених як підстава для розрахунків з покупцями (замовниками) документах за винятком непрямих податків (ПДВ, акцизний збір тощо).

Адміністративні дані – дані, отримані на підставі спостережень, проведених органами державної влади (за винятком органів державної статистики), органами місцевого самоврядування та іншими юридичними особами відповідно до законодавства та з метою виконання адміністративних обов'язків та завдань, віднесених до їх компетенції.

3. Джерелами статистичної інформації про обсяги реалізованих нефінансових послуг із урахуванням результатів діяльності всіх суб'єктів господарювання є:

державні статистичні спостереження;  
адміністративні дані.

4. Узагальнення інформації про стан та тенденції розвитку сфери нефінансових послуг, отриманої із різних джерел, здійснюється з метою:

- зменшення звітного навантаження на респондентів;

- усунення дублювання показників у державній статистичній та адміністративній звітності;
- додержання оптимального співвідношення витрат на отримання даних та їх якості й необхідності.

5. Респондентами державного статистичного спостереження за формою №1-послуги (річна) "Звіт про обсяги реалізованих послуг" є суб'єкти господарювання – юридичні особи та їхні відокремлені підрозділи, для яких надання нефінансових послуг є основним видом економічної діяльності (за КВЕД це групи 50.2, 50.4 (тільки підклас 50.40.4) та 52.7 секції G; групи 55.1 та 55.2 секції H; секції I, K, M, N, O).

У звіті за формою №1 - послуги (річна) відображаються результати діяльності суб'єктів господарювання з реалізації всіх видів послуг (основний та другорядні види діяльності). Якщо серед другорядних видів діяльності є види, результатом діяльності яких є виробництво та реалізація товарів (промисловість, сільське господарство, будівництво, виробництво електроенергії, газу, води, тепlopостачання), то дані за ними у звіті не відображаються.

Разом із цим на ринку нефінансових послуг функціонують інші групи суб'єктів господарювання:

- суб'єкти господарювання – юридичні особи, для яких надання нефінансових послуг є другорядним видом економічної діяльності (за КВЕД це групи 50.2, 50.4 (тільки підклас 50.40.4) та 52.7 секції G; групи 55.1 та 55.2 секції H; секції I, K, M, N, O);
- фізичні особи – підприємці, які надають нефінансові послуги.

Отримати дані про результати діяльності на ринку нефінансових послуг зазначених вище двох груп суб'єктів господарювання дозволяють:

- інформаційна база за формами №1- підприємництво (річна) та №1- підприємництво (коротка-річна) "Звіт про основні показники діяльності підприємства";
- база даних Державної податкової адміністрації України про результати діяльності фізичних осіб – підприємців.

6. Відповідно до рекомендацій Європейської статистичної комісії та з огляду на організацію та методологію бухгалтерського обліку державні статистичні спостереження за діяльністю підприємств сфери нефінансових послуг здійснюються на основі використання показника обсягу реалізованих послуг (обороту підприємства).

Дані щодо обсягу реалізованих послуг надають можливість здійснити оцінку поточного розвитку підприємства у продажах. Показник обсягу реалізованих послуг характеризує надходження коштів на підприємство та виступає в якості індикатора майбутніх інвестицій у виробництво.

Узагальнення показника загального обсягу реалізованих послуг із різних інформаційних джерел дозволяє мати узагальнену характеристику всієї сфери нефінансових послуг, аналізувати тенденції її розвитку.

## 7. Перелік умовних позначень

Умовне позначення	Назва показника
$N$ рік	рік, для якого здійснюються розрахунки (звітний рік)
$N - 1$ рік	попередній рік
$q_{in_k}$	обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) за другорядними видами економічної діяльності $i$ - того підкласу $n$ - го класу
$Q_{n_k}$	обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) за другорядними видами економічної діяльності $n$ - го класу
$Q_{i_k n_g}$	обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) за другорядними видами економічної діяльності $i$ - того класу $n$ - ної групи
$Q_{n_g}$	обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) за другорядними видами економічної діяльності $n$ - ної групи
$D_{\text{приб}}^{\text{фо}}$	Сума валового доходу, одержаного від економічної діяльності фізичною особою – підприємцем платником прибуткового податку
$D_{\epsilon}^{\text{фо}}$	Сума валового доходу, одержаного від економічної діяльності фізичною особою – підприємцем платником єдиного податку
$D_{\phi}^{\text{фо}}$	Сума валового доходу, одержаного від економічної діяльності фізичною особою – підприємцем платником фіксованого податку
$D_{\text{пат.}}^{\text{фо}}$	Сума валового доходу, одержаного від економічної діяльності фізичною особою – підприємцем платником за патент

## **1. Порядок розрахунків загального обсягу реалізованих послуг із урахуванням результатів діяльності всіх суб'єктів господарювання.**

Розрахунки загального обсягу реалізованих послуг із урахуванням результатів діяльності всіх суб'єктів господарювання проводяться раз на рік (N рік), у травні місяці, результати розрахунку використовуються для інформаційно-аналітичної роботи.

Для визначення обсягу реалізованих послуг суб'єктами господарювання – юридичними особами, для яких надання нефінансових послуг є основним видом економічної діяльності (за КВЕД це групи 50.2, 50.4 (тільки підклас 50.40.4) та 52.7 секції G; групи 55.1 та 55.2 секції H; секції I, K, M, N, O), використовуються дані форми державного статистичного спостереження №1-послуги (річна) "Звіт про обсяги реалізованих послуг".

Обсяг реалізованих послуг (оборот підприємства) визначається у такому порядку:

форма №1-послуги (річна) за N рік гр. 1, рядок 2 показник "Обсяг реалізованих послуг (уключаючи ПДВ), – гр. 1, рядок 7 показник "Податок на додану вартість (з рядка 2) = Обсяг реалізованих послуг (оборот підприємства) за N рік.

Для визначення обсягу реалізованих нефінансових послуг суб'єктами господарювання – юридичними особами, для яких надання нефінансових послуг є другорядним видом економічної діяльності (за КВЕД це групи 50.2, 50.4 (тільки підклас 50.40.4) та 52.7 секції G; групи 55.1 та 55.2 секції H; секції I, K, M, N, O), здійснюється економічна оцінка із використанням розрахунків на основі даних форм державних статистичних спостережень за формами №1-підприємництво (річна) та №1-підприємництво (коротка-річна) "Звіт про основні показники діяльності підприємства" за N-1 рік.

Для визначення обсягу реалізованих нефінансових послуг фізичними особами – підприємцями використовуються адміністративні дані Державної податкової адміністрації за N рік.

Схема джерел інформації та узагальнення показників обсягу реалізованих нефінансових послуг наводиться у Додатку 1.

## 2. Розрахунок обсягу реалізованих нефінансових послуг суб'єктами господарювання – юридичними особами, для яких їх надання є другорядним видом економічної діяльності

Розрахунок обсягу реалізованих нефінансових послуг суб'єктами господарювання – юридичними особами, для яких їх надання є другорядним видом економічної діяльності, здійснюється за даними ф.ф. №1-підприємництво (річна) та №1-підприємництво (коротка-річна) "Звіт про основні показники діяльності підприємства" за N-1 рік, показник "Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) за видами економічної діяльності за рік" (Додаток 2).

Відбір даних здійснюється за другорядними видами економічної діяльності, що належать до сфери нефінансових послуг, згідно з КВЕД (Додаток 2, гр.А), по групах підприємств, для яких основними видами економічної діяльності є (Додаток 2, назви граф 1-7): Сільське господарство, мисливство та лісове господарство (КВЕД секція А), Рибальство, рибництво (КВЕД секція В), Промисловість (підсумкова всіх видів промисловості) В1, Будівництво (КВЕД секція F), Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку (КВЕД секції G) за виключенням даних по групі (КВЕД 50.2.) "Технічне обслуговування та ремонт автомобілів", підкласу "Технічне обслуговування та ремонт мотоциклів" (КВЕД 50.40.4), групі "Ремонт побутових виробів та предметів особистого вжитку" (КВЕД 52.7.), "Діяльність готелів та ресторанів" (КВЕД секція Н) без урахування послуг готелів, Фінансова діяльність (КВЕД секція J),

$$Q_G - (Q_{50.2} + Q_{50.4(\text{тільки підклас } 50.40.4)} + Q_{52.7}) = Q'_G \quad (2.1),$$

$$Q_H - (Q_{55.1} + Q_{55.2}) = Q'_H \quad (2.2).$$

Відбір та узагальнення даних за другорядними видами економічної діяльності, що віднесені до нефінансових послуг, виконується відповідно до структури КВЕД із використанням ієрархічної системи кодування (підклас, клас, група, розділ, секція).

Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) за другорядними видами економічної діяльності n-го класу за N-1 рік по кожному із зазначеному вище виду економічної діяльності буде дорівнювати  $Q_{n_k}$ :

$$\sum_{i=1}^m q_{in_k} = Q_{n_k} \quad (2.3),$$

де:

$q_{in_k}$  – обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) за другорядними видами економічної діяльності, віднесеними до i- того підкласу n- го класу за N-1 рік, реалізованої суб'єктами господарювання – юридичними особами, для яких надання нефінансових послуг є другорядними видами економічної діяльності;

m – кількість підкласів.



Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) за другорядними видами економічної діяльності  $n$ -ї групи за  $N-1$  рік по кожному із зазначеному вище виду економічної діяльності буде дорівнювати  $Qn_g$ :

$$\sum_{i_k=1}^{mk} Qi_k n_g = Qn_g \quad (2.4),$$

де:

$Qi_k n_g$  - обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) за другорядними видами економічної діяльності, віднесеними до  $i$ - того класу  $n$ - ної групи за  $N-1$  рік, реалізованої суб'єктами господарювання – юридичними особами, для яких надання нефінансових послуг є другорядними видами економічної діяльності;

$mk$  – кількість класів.

У відповідному порядку здійснюється відбір даних щодо обсягу реалізованої продукції (робіт, послуг) за другорядними видами економічної діяльності по розділах та секціях КВЕД.

Приклад відбору й узагальнення даних щодо обсягу реалізованої продукції (робіт, послуг) суб'єктами господарювання – юридичними особами, для яких надання нефінансових послуг є другорядними видами економічної діяльності, за  $N-1$  рік наведено у Додатку 2.

## 2.1. Економічна оцінка загального обсягу реалізованих нефінансових послуг суб'єктами господарювання – юридичними особами

Для економічної оцінки загального обсягу реалізованих нефінансових послуг суб'єктами господарювання-юридичними особами за N рік використовуються розрахунки загального обсягу реалізованих послуг за N-1 рік суб'єктами господарювання – юридичними особами, для яких надання нефінансових послуг є основним видом економічної діяльності та для яких надання нефінансових послуг є другорядними видами економічної діяльності. На основі узагальнених даних обчислюється питома вага обсягів реалізованих послуг суб'єктами господарювання – юридичними особами, для яких надання нефінансових послуг є основними та другорядними видами економічної діяльності за N-1 рік, для здійснення розрахунків використовуються такі формули:

$$\sum Q_s \text{ основний} + \sum Q_s \text{ другорядний} = Q_{\text{загальний}} \quad (2.5.);$$

$$\text{питома вага осн.} = Q_{\text{основний}} : Q_{\text{загальний}} * 100 \quad (2.6.);$$

$$\text{питома вага другор.} = Q_{\text{другорядний}} : Q_{\text{загальний}} * 100 \quad (2.7.).$$

Зазначені розрахунки проводяться відповідно до структури КВЕД. Приклади проведення розрахунків наведено у Додатку 3.

Економічна оцінка загального обсягу реалізованих нефінансових послуг суб'єктами господарювання-юридичними особами за N рік здійснюється на основі припущення, що питома вага обсягів реалізованих послуг суб'єктами господарювання – юридичними особами, для яких надання нефінансових послуг є основними або другорядними видами економічної діяльності за N рік, буде відповідати розподілу за N-1 рік.

Застосування економічної оцінки доцільне з огляду на різну тривалість обробки та узагальнення результатів державних статистичних спостережень за формою №1-послуги (річна) "Звіт про обсяги реалізованих послуг" та ф.ф. №1-підприємництво (річна) та №1-підприємництво (коротка-річна) "Звіт про основні показники діяльності підприємства" (щорічні Плани державних статистичних спостережень).

Приклади проведення розрахунків загального обсягу реалізованих нефінансових послуг суб'єктами господарювання-юридичними особами за N рік наведено у Додатку 4. Зазначені розрахунки проводяться відповідно до структури КВЕД.

## 2.2. Визначення обсягу реалізованих нефінансових послуг фізичними особами-підприємцями

Обсяг реалізованих нефінансових послуг фізичними особами-підприємцями визначається на основі адміністративних даних Державної податкової адміністрації. Адміністративні дані надходять до Держкомстату за Угодою про взаємодію інформаційних систем Державної податкової адміністрації України та Державного комітету статистики України. За зазначеною вище Угодою Держкомстат щорічно отримує податкові індивідуальні дані по фізичних особах – підприємцях у знеособленому вигляді за системою показників:

- код території за КОАТУУ;
- код виду діяльності за КВЕД;
- сума одержаного валового доходу;
- витрати, пов'язані з одержанням доходу;
- кількість найманих працівників;
- сума сплаченого податку за видами: прибутковий, єдиний, фіксований, плата за патент.

Зведені дані по результатах діяльності фізичних осіб – підприємців формуються на державному рівні по Україні в цілому та по регіонах України у розрізі видів економічної діяльності, що належать до нефінансових послуг за таким переліком:

- кількість фізичних осіб - підприємців;
- обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг).

Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) у діючих цінах (без ПДВ, акцизу) фізичних осіб – підприємців розраховується за такою формулою:

$$D_{\text{приб}}^{\text{фо}} + D_{\epsilon}^{\text{фо}} + D_{\text{ф}}^{\text{фо}} + D_{\text{пат.}}^{\text{фо}} \quad (2.8.),$$

де:

$D_{\text{приб}}^{\text{фо}}$  - сума одержаного валового доходу від економічної діяльності фізичною особою – підприємцем платником прибуткового податку

$D_{\epsilon}^{\text{фо}}$  - сума одержаного валового доходу від економічної діяльності фізичною особою – підприємцем платником єдиного податку

$D_{\text{ф}}^{\text{фо}}$  - сума одержаного валового доходу від економічної діяльності фізичною особою – підприємцем платником фіксованого податку

$D_{\text{пат.}}^{\text{фo}}$  - сума одержаного валового доходу від економічної діяльності фізичною особою – підприємцем платником за патент.

Узагальнені статистичні дані надсилаються на адреси структурних підрозділів статистики послуг головних управлінь статистики в Автономній Республіці Крим, областях, м. Києві та Управління статистики у м. Севастополі у I декаді травня N року (Додаток 5).

При використанні адміністративних даних в інформаційно-аналітичній роботі обов'язковим є посилання на джерело їх походження.

## Джерела інформації та узагальнення показників обсягу реалізованих нефінансових послуг

